

Διδακτική Μεθοδολογία – Δομικά στοιχεία της διδασκαλίας

2^{ος} Κύκλος: Σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις

Διδάσκουσα: Καλδή Σταυρούλα

Τμήμα: Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Τι είναι ομάδα

- Μία ομάδα μπορούμε να πούμε ότι υπάρχει περισσότερο από ένα απλό σύνολο ανθρώπων όταν κατέχει τα εξής χαρακτηριστικά (βλ. Jaques, 1992):
- *Συλλογική αντίληψη*
- *Ανάγκες*
- *Κοινοί στόχοι*
- *Αλληλεξάρτηση*
- *Κοινωνική οργάνωση*
- *Αλληλεπίδραση*
- *Συνοχή*
- *Δημιουργία ομάδας*

Ομαδοκεντρική διδασκαλία

- Δημιουργία μικρο-ομάδων μαθητών στην τάξη και αξιοποίηση της δυναμικής των ομάδων για την διεξαγωγή μέρους ή ολόκληρης της διδασκαλίας
- Στηρίζεται σε 3 θεωρητικές κατευθύνσεις:
 - Α) Piaget (γνωστικο-αναπτυξιακή σχολή)
 - ❖ *“Η αλληλεπικοινωνία διευκολύνει τη μετάβαση από τα κατώτερα στα ανώτερα γνωστικά επίπεδα”*
 - ❖ *“Η ανάπτυξη προηγείται της μάθησης”*
 - Β) Vygotsky (κοινωνικο-πολιτιστική θεωρία ανάπτυξης)
 - ❖ *“Ο συλλογικός νους της κοινωνίας δημιουργεί ιδέες και το άτομο τις οικειοποιείται διαμέσου της κοινωνικής αλληλεπίδρασης”*
 - ❖ *“Η μάθηση επιφέρει ανάπτυξη”*
 - Γ) Παρώθηση - κίνητρα (ευρύτερα διαδεδομένη)
 - ❖ *“Τεχνικές και διδακτικά σχήματα κινητοποίησης μαθητικού ενδιαφέροντος”*
 - ❖ *“Εξωτερική καθοδήγηση και οργανωτική παρέμβαση του εκπαιδευτικού”*
 - ❖ *“Χρήση εξωτερικών αμοιβών”*

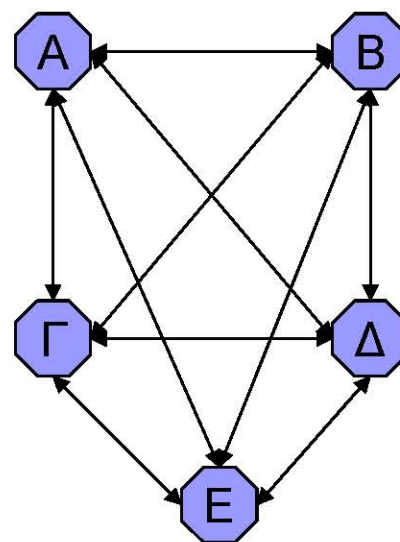
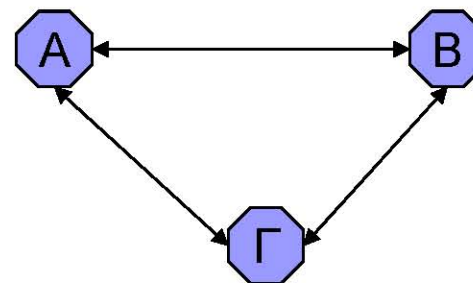
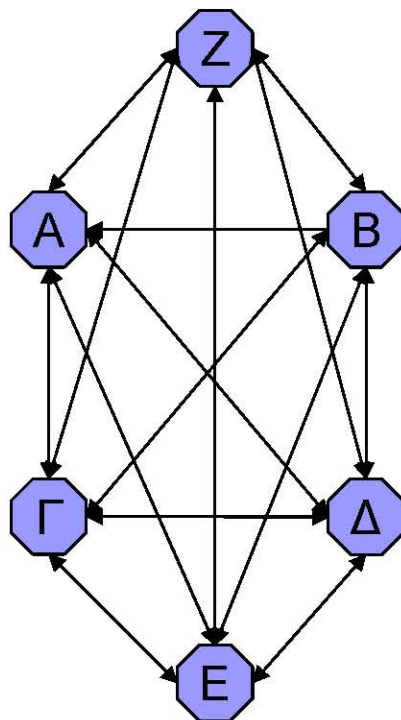
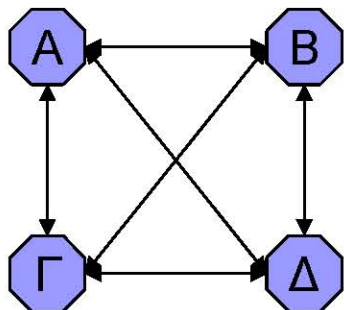
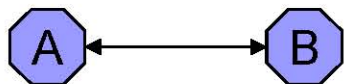
Τέσσερα σχήματα ομαδικής οργάνωσης του μαθητικού δυναμικού

- Ομάδες ατόμων που εργάζονται σε ατομικές εργασίες, ίδιες για όλους.
- Ομάδες ατόμων που εργάζονται σε ατομικές εργασίες, διαφορετικές για κάποια άτομα.
- Ομάδες ατόμων που εργάζονται σε ατομικές εργασίες για τη σύνθεση ομαδικής εργασίας.
- Ομάδες ατόμων που συνεργάζονται κι εργάζονται όλοι μαζί ταυτόχρονα για μια κοινή εργασία (συνεργατική μάθηση).

Εφαρμοσμένη ομαδοκεντρική διδασκαλία

- 1) *‘Μαθαίνοντας Μαζί’ (Learning together).*
- 2) *‘Ομαδική διερεύνηση’ (Group Investigation).*
- 3) *‘Το σύστημα μάθησης με ομάδες μαθητών’ (Student Team Learning & Student Teams & Achievement Divisions) του Slavin (1983).*
- 4) *‘Διαγωνισμοί ομαδικών παιχνιδιών-εργασιών’ (Teams Games Tournament – T.G.T.) - DeVries & Slavin (1978).*
- 5) *‘Το σύστημα δημιουργίας πολλαπλών ομάδων από αρχικές ομάδες’ (Jigsaw) του Aronson (1978).*
- 6) *Το σύστημα κυκλικής ομαδοκεντρικής διδασκαλίας.*

‘Κανάλια’ επικοινωνίας στις ομάδες

Κριτήρια δημιουργίας ομάδων

- Ηλικία
- Κοινές γνωστικές ικανότητες
- Κοινό θεματικό ενδιαφέρον
- Φιλίες

Προϋποθέσεις επιτυχίας της ομαδοκεντρικής διδασκαλίας

- Δημιουργία κλίματος θετικού στην τάξη για την ομαδική εργασία (φιλοσοφίας και ήθους για την ομαδική εργασία).
- Θετική αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών της ομάδας.
- Άμεση προσωπική επικοινωνία μεταξύ των μελών της ομάδας.
- Ατομική και συλλογική ευθύνη.
- Συνεχής εξάσκηση σε δεξιότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας και συλλογικής εργασίας.
- Αποκέντρωση εξουσίας.
- Περιορισμένος αριθμός μελών.

Διδακτικές πρακτικές του/της εκπαιδευτικού για την καλή λειτουργία της ομαδικής εργασίας

- Θετική αλληλεξάρτηση στην ομάδα:
- *Ενθάρρυνση για συμμετοχή όλων των μελών της ομάδας:*
 - Αμοιβαίες ερωτήσεις μεταξύ των μαθητών.
 - Αναζήτηση βοήθειας με συνεχείς ερωτήσεις.
 - Παροχή βοήθειας με επεξηγήσεις και καθοδηγητικές ερωτήσεις χωρίς να δίνουμε άμεσα την απάντηση.
 - Θετικά σχόλια για την εργασία/συνεισφορά του καθενός και λεκτική ενθάρρυνση.
- Ατομική ευθύνη, όπου η επίδοση του καθενός αξιολογείται και ανακοινώνεται τόσο στην ομάδα όσο και στο μέλος της ομάδας.
- Αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο, γι αυτό οι ομάδες πρέπει να είναι ολιγομελείς.

Διδακτικές πρακτικές του/της εκπαιδευτικού για την καλή λειτουργία της ομαδικής εργασίας (συνέχεια)

- Κοινωνικές δεξιότητες για ποιοτική συνεργασία:
 - *Ακούμε τις ιδέες των συμμαθητών μας και συζητάμε μαζί τους.*
 - *Πιθανός επιμερισμός εργασίας (π.χ. να μοιράσουν εικόνες μεταξύ τους στις αντίστοιχες δραστηριότητες και να επανέλθουν για τη συζήτηση στον τελικό στόχο της δραστηριότητας).*
 - *Επίλυση διαφορών με δημοκρατικές διαδικασίες [π.χ. «Εσύ λες εγώ προτείνω γιατί(επιχειρήματα και εξηγήσεις)»].*
 - *Παρουσίαση και αποδοχή ιδεών αποτελεσματικά χωρίς να γίνονται επιθετικοί και άκαμπτοι.*
- Ομαδική διαδικασία, όπου τα μέλη της ομάδας συζητούν τη διαδικασία για την επίτευξη του στόχου και τη διατήρηση των σχέσεων εργασίας στην ομάδα.

Σημεία προβληματισμού στη διεκπεραίωση της ομαδικής εργασίας

- Εμφάνιση πιθανών ρόλων: ο 'αρχηγός' ή/και ο 'τεμπέλης' ή/και το 'πειραχτήρι' ή/και ο 'απόμακρος'.
- Ποιος διάλογος; α) της δράσης/ενέργειας ή/και β) ο 'αφηρημένος' διάλογος;
- Ο χρόνος που ορίζεται για τη διεκπεραίωση της εργασίας.
- Ματαίωση για την ομαδική εργασία και η παρώθηση που χρειάζεται να δοθεί την κατάλληλη στιγμή.

Αξιολόγηση της ομαδικής εργασίας

- Πως οι μαθητές μοιράζονται τη δραστηριότητα ή τις δραστηριότητες στην ομάδα τους;
- Το επίπεδο εμπλοκής των μελών στην ομάδα.
- Υπάρχει ικανότητα συνεργασίας;
- Κατανόησαν την εργασία που τους ανατέθηκε και πως θα την διεκπεραιώσουν;
- Το είδος του διαλόγου που λαμβάνει χώρα στην ομάδα: δράσης ή 'αφηρημένος' διάλογος;
- Πόσος χρόνος χρειάστηκε για την εργασία;
- Ποιος βοηθά ποιον στην ομάδα;
- Ποια είναι η καταλληλότητα της εργασίας για το επίπεδό τους;
- Πόσο κατάλληλα είναι τα υλικά που χρησιμοποιούνται και πόσο αποτελεσματικά χρησιμοποιήθηκαν;

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μεταξιώτης Γιώργος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Παραπομπή Κοινωνικών Ώρων

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

